

Státní rozpočet

- **Historicky nejhlubší deficit státních financí**

Saldo státního rozpočtu pokračovalo v historicky nejhlubších propadech, i přes oživení daňových příjmů a snahu o redukci výdajů - stav státních financí byl podle hloubky pololetního deficitu nejhorší od roku 1994. Výdaje byly vyšší než příjmy o 75,7 mld. Kč, deficit činil 4 % nominálního HDP. Přestože příjmy rozpočtu po meziročním propadu v 1. pololetí 2009 nepatrně ožily, jejich dynamika na růst výdajů nestačila.

- **Bez vlivu administrativního zásahu z jara 2009 by příjmy rozpočtu stouply o 7 % - oživení ekonomiky je tedy patrné**

Vykázaný výsledek však neodráží přesně ekonomickou realitu. Za chabým zvýšením celkových příjmů (+0,2 %) stojí totiž především srovnávací základna - z rozhodnutí exekutivy byly v roce 2009 přesunuty peníze v řádu desítek miliard z rezervních fondů ministerstev do mimodaňových příjmů rozpočtu. Nebýt tohoto transferu, stouply by letos meziročně výrazně i tyto příjmy (o 13 % oproti vykázanému poklesu o 14 %). Rozpočet by tím odrazil přesněji aktuální skutečné pohyby v ekonomice - vyloučením zmíněného vlivu by totiž v pololetí stouply celkové příjmy meziročně o 7 %.

Výběr daní vč. pojistného stoupl meziročně o 3,2 %, bez pojistného dokonce o 8,1 %. To ukazuje na oživení především ve firemní sféře, neboť daně z příjmů právnických osob se zvýšily o téměř 11 %. Přesto byl - po čtvrtinovém propadu inkasa této korporátní daně v loňském prvním pololetí - letošní inkasovaný objem dosud jen na úrovni srovnatelného období 2007. Na tzv. „velkých“ daních (DPH a spotřební daně) bylo vybráno proti stejnému období krizového roku 2009 o 13 mld. více, na daních z příjmů celkem o téměř 7 mld. Kč více při nízkém růstu inkasa od fyzických osob odražejícím stav trhu práce.

- **Nízký nominální i relativní růst celkových výdajů rozpočtu**

Snaha o redukci výdajů je evidentní – proti prvnímu pololetí 2009 byly v úhrnu vyšší pouze o 8,7 mld. Kč, což byl historicky druhý nejnižší nominální meziroční růst po 6,2 mld. Kč v roce 2005. Běžné výdaje vzrostly pouze o 3 mld. Kč, přitom vyplácené důchody o 5,9 mld. Kč (tj. třetí nejmenší přírůstek této dekády). Z toho vyplývá, že některé další položky běžných výdajů meziročně klesly – např. příspěvky na stavební spoření, odvody ČR do rozpočtu EU (vlivem ekonomické recese), nižší výdaje na obsluhu státního dluhu (ve výnosech státních dluhopisů se zřejmě promítá relativně dobrý rating země).

Sociální dávky představující dvě pětiny běžných výdajů státního rozpočtu ČR stouply meziročně jen o 3,8 mld. Kč (druhá nejmenší změna v dekadě), když výplata tzv. ostatních sociálních dávek, kam patří také nemocenská, zaznamenala pokles přes 2,5 mld. Kč. Platy zaměstnanců státu stagnovaly (+0,4 mld. Kč). Celkově stouply výdaje rozpočtu výrazně méně (+1,5 %) než činí roční průměr let 2000-2009 (+8,4 %).

- **Mírné meziroční zhoršení čisté pozice vůči rozpočtu EU**

Příjmy České republiky z rozpočtu EU byly za pololetí více než dvakrát vyšší než platby s čistou pozicí 22,7 mld. Kč (ve stejném období 2009 srovnatelně 29,1 mld. Kč). Nejvíce peněz obdržela ČR v prostředcích pro zemědělství (21,7 mld. Kč, tj. více než před rokem), ze strukturálních fondů a fondů soudržnosti pak celkem 19,2 mld. Kč (tj. meziročně méně). Od vstupu do unie získala ČR z rozpočtu EU o 120 mld. Kč více, než do něj odvedla.

- **Pokles nákladů na obsluhu státního dluhu**

Náklady na obsluhu státního dluhu v prvním pololetí (27,1 mld. v hrubém a 21,3 mld. Kč v čistém vyjádření) klesly meziročně o 2,6 mld. Kč, u nákladnějšího vnitřního dluhu (20,4 mld. Kč) o 2 mld. Kč. Koncem června byl stát zadlužen 1,246 bilionem korun (proti stejnému období 2009 více o 109 mld. Kč). Přírůstek dluhu byl ve srovnání s pololetním přírůstkem roku 2009 (204 mld. Kč) jen asi poloviční, což ukazuje příznivý posun ve vývoji státní zadluženosti.

V úhrnu pololetní výsledek státních financí indikuje na straně příjmů ekonomické oživení, na výdajové straně snahu o redukci, což je ve výsledku patrné spíše u běžných výdajů než výdajů kapitálových.

Zdroje dat: ČSÚ, MF ČR, ČNB, MPSV, propočty ČSÚ.

Poznámka: V souladu s nařízením Eurostatu je ve statistice národních účtů používána klasifikace OKEČ, zatímco v ostatních částech je již používána klasifikace CZ-NACE.

Poslední informace ze zdrojů ČSÚ, ČNB a MPSV uváděné v této zprávě pocházejí ze dne 8. září 2010. Zpráva vychází z měsíčních statistických údajů odvětvových statistik a ze čtvrtletních odhadů HDP.